

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Monasterii Westphaliae, 1642

Capvt XII. Exemplis ostenditur, quanti referat divinam exsequi voluntatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46790)

adque copiosissimos divinæ gratiæ thesauros consequendos. Hac, scilicet, ratione, tam in parvis quàm magnis rebus, iusta DEI & secreta iudicia nos obligant, ad eius sanctissimam voluntatem ubique exsequendam, & nullibi contemnendam aut deserendam.

CAPVT XII.

Exemplis ostenditur, quanti referat divinam exsequi voluntatem.

Sufficiebant ista sanè, quæ adhuc diximus, ad persuadendum omnibus, ut nobilissimum hoc divinæ voluntatis, suâ neglectâ, assiduò perficiendæ Exercitium amplecti vellent: verùm quia plures non tam ratio, dicentisve authoritas, quàm factorum exempla permovere solent; hanc quoque viam ingrediar, aliquosque proponam quos imitemur.

Illustrissimum omnium hujus conformationis exemplar ante oculos constitutū habemus Magistrum & Redemptorē nostrum,
Chri-

Christum IESVM. Huic uni sine periculo suam licebat exsequi voluntatem: quia nec ministris pravisque affectibus ullis in transversum agebatur; neque peccare poterat, aut imprudenter eligere. ille tamen nec minimum unquam usquam discessit à voluntate Patris Æterni. Idem palàm factus est; non aliã se causã in mundum venisse, non alium cibum suum esse^a: atque in summis necis suæ angustiis, quando propositã sibi ante oculos ignominiosissimã mortem cruciatibusque acerbissimis, anxietate & tædio tantùm non obrutus, cernebat animo populi sui tantam erga se crudelitatem, minorique nos labore ac pretio redimi posse, & naturam ista sibi imminetia, invisã hactenus & inaudita, tormenta extremè horrere & refugere; illo, inquam, tempore nunquam tamen Patrem absolutè simpliciterque rogare voluit, ut, quod absque redemptionis nostræ dispendio fieri poterat, iisdem eximeretur: sed in illius se manus perfectissimè consignans, ejus fieri optavit voluntatem, petiitque non quod naturalis dictabat

^a Ioan. 6. v. 38; & 4. v. 34.

affectus ; sed quidquid amantissimo Patri probaretur. Mortem similiter oppetivit Christus Dominus, quò divinam exsequeretur voluntatem, nec latum ab illâ unguem desciscendo; quamvis ad mundū redimendum mors ipsius nequaquam requireretur. quin èt extremis in Cruce verbis, jam jam moriturus, in ejusdem se Patris manus commendabat^b: hoc pacto docens, nos in easdem DEI manus tradere, & nihil, nisi quod ipse vult, velle; etiamsi propterea vita amittenda, omniâque Orbis supplicia forent perferenda: quandoquidem Christus, solùm ut Patris satisfaceret voluntati, longè plura paratus fuerit sustinere. Hanc legem & paternæ voluntatis amorem singulariter prædixit David, quando in ejus personâ, *In capite, inquit, libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: DEVS meus, volui; & legem tuam in medio cordis mei*^c. De aliis Iustis idem dicit: *Lex DEI & voluntas ejus, in corde ipsius*^d; sed de Iusto justorum, Christo Domino loquens, legem asserit esse *in medio cordis, non simpliciter, in corde i-*

F

psius,

^b Luc. 23, v. 46. ^c Psal. 39, v. 8 & 9. ^d Psal. 36, v. 31.

psius; utpote, quam præ omnibus amet
 ipse æstimetque. Tota denique vita, om-
 nésque benignissimi IESU labores ac do-
 lores idcirco suscepti fuere, ut perficere
 perficique ab aliis curaret voluntatem
 Patris sui; cui est factus obediens usque
 mortem, mortem autem Crucis: ut reco-
 daremur opus redemptionis nostræ fuisse
 subjectionem & conformationem cuius
 voluntate divinâ; adeoque hanc confor-
 mationem pluris faceremus, & eam tan-
 tâ constantiâ imitaremur, tamquam ali-
 aliud omnino nihil facere possemus. Evan-
 gelistæ ubi Christum in horto orantes
 describunt; alius his eum verbis usum
 narrat: *Pater, si vis, transfer calicem istum
 à me*^f; alius verò istis: *Pater mi, si possibile
 est*^g: ut pro eodem à nobis æstimari de-
 bere intelligeremus, DEO rem quampe-
 am displicere, aut illam nos ex solâ nostri
 cupere voluntate; idque nobis factu impo-
 sibile judicare.

Secundum Christum, obedientiæ, vo-
 lun-

• Phil. 2, v. 8. f Luc. 22, v. 42. g Matth. 26, v. 39.

luntatisque humanæ cum divinâ consentientis absolutissimum ad imitandum exemplar habemus ejusdem sanctissimam Matrem, quæ propterea se nominabat *Ancillam Domini*^h; & in quâ, post exercitum suæ in divinam voluntatem resignationis actum unicum, mox *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis*ⁱ. Duo igitur excellentissima Dei opera, quæ Angelorum supremos obstupefaciunt, Incarnatio, scilicet, & Redemptio, solâ voluntatis cum DEO conformatione peracta sunt. quâ conformatione cum nihil eidem DEO accidere possit gratius; Virgo Beatissima, in Angelorum jam apud Superos Reginam erecta, præcipuum decus & honorem suum esse censet, divinæ subjici voluntati; incredibilémque capit animo voluptatem, re ipsâ voluntatem ibi suam ad divinam adjungendo. Testis sit, quidam ad Sancti Cuniberti Coloniae Canonicus, post verò Cisterciensis Religiosus. Huic aliquando Reginae hujus clarissima è nube lucidâ ad aures

F 2 vox

Luc. 1, v. 38. i Joann. 1, v. 14.

vox ista accidit: *Fiat voluntas tua, sicut in celo,
& in terrâ*^k! cujus postea suavissimæ vocis
recordatio quoties huic homini subibat a-
nimo, toties ferè lacrimis ille suis innata-
bat^l. Et verò nefas sit ambigere, quin ha-
re ipsos Seraphinos, DEI amore maximè o-
mnium flagrantes, magis etiam exemplo
suo accendat Virgo gloriosissima.

Minus itaque deinceps mirabimur su-
premam dignitatem ac titulum, à Davide
tributum beatissimis illis Mentibus; & cu-
jus gratiâ, ad divinæ eas Majestatis laudes
celebrandas, tamquam puriores, & ad id
quod sibi desit supplendum aptiores, invi-
tat, à divinæ voluntatis impletione sumtum
esse. sic enim canit: *Benedicite Domino omnes
Angeli ejus, potentes virtute, facientes verbum
illius, ad audiendam vocem sermonum ejus*^m
aut, juxta explicationem magis literalem,
*ad obediendum voci sermonis ejus*ⁿ. *Benedicite
Domino omnes Virtutes ejus, id est, omnis
multitudo militiae caelestis, Archangeli,
Principatus, Dominationes, Throni, Cherubim*

^k Matth. 6, v. 10. ^l Casarius lib. 7, cap. 8. ^m Psal. 102, v.
20. ⁿ Vide Lorinum ibi.

rubim & Seraphim, *ministri ejus*, qui *facitis voluntatem ejus*°. Nobilitatem nempe, excellentiamque cælestium illorum & beatorum spirituum, hinc potissimum Hebræus Rex colligit; quòd exactissimè, diligentissimè, rectissimâque intentione DEI impleant voluntatem: non aliam ob causam, quàm propter ipsum; utque obediant & exsequantur illud, quod DEO ad eò est acceptum, ut in beatâ quoque illâ patriâ hoc Obedientiæ Exercitium ipsis proposuerit; atque ut eorundem submissio, propriæque voluntatis abnegatio tantò appareret illustrior, illos non DEO tantùm immediatè, sed èt aliis creaturis propter DEVM obedire voluerit, statuendo, ut Angelorum alii aliis, quemadmodum parentibus liberi, subjicerentur; id quod à S. Paulo, *paternitatem in cælis* esse asserente P, confirmari videtur. Cùm quid DEVS imperat, non id per se ipse facit Angelis omnibus; sed per Angelos alios: eatenus, ut quid facere debeant, qui inferioris sunt ordinis, ab iis intelligant, qui ad sublimiorem spectant hie-

rarchiam. clarumque est & apertum, perfectius tum obedientiam resplendere, cum creaturæ propter DEVM, quàm cum DEO ipsi, nullius alius interposito, obeditur; quodam etiam modo majus videri, creaturæ simul & DEO, quàm soli DEO esse subjectum. Hanc itaque absolutissimam obsequendæ rationem usurpant Angeli, tali cum reverentiâ propriæque voluntatis oblivione superiores se Angelos intuendo, tamquam DEVM; eorûmque sermones perinde audiendo, velut ab ipsiûsmet DEI ore profectos. Neque aliter intelligendus est David, generatim de Angelis omnibus testatus; ipsos *audire vocem sermonum ejus* q. non enim indicare voluit, quòd per se ipsi singuli illam audiant: verùm quia eo, quo dixi, modo, debitâ cum reverentiâ, aliorum Angelorum jussa admittant & exsequantur, quasi nullo intermedio, ab ipsomet illa DEO accepissent.

Hoc ipsum suis quoque Apostolis commendavit humilitatis Magister Christus Iesus, ut pro servis se gererent, non modò

DEI

q supra.

DEI respectu, verum etiam inter se ipsi:
 non tantum DEI voluntatem exsequen-
 do, sed suam præterea abnegando, po-
 tiusque alterius voluntati obsequendo, &
 illum respiciendo tanquam dominum,
 se verò velut seruos; ut sic nullam penitus
 in re proprio gustui voluntatique gratifica-
 rentur. Hinc etiam illius, cui primas ubi-
 que partes deferebat, quemque Eccle-
 siæ suæ caput eligebat, summam perfe-
 ctionem ostensurus, futurum aiebat,
 ut ab alio cingeretur & duceretur, quò i-
 pse non vellet^l, hoc est, suam ipsius vo-
 luntatem non facturum. sed nec alium Ec-
 clesiæ Principem esse voluit, suosque re-
 gere & gubernare, quam eum, qui obe-
 diens (hoc enim Simonis, quod idem & Pe-
 tri est, nomen significat) diceretur. Idem
 DEVS quo tempore alteram Ecclesiæ colu-
 mnam erigebat & ad se conuertebat; pri-
 mam illius vocem, testem esse voluit &
 indicem animi cum suâ voluntate con-
 sentientis, Sancto Paulo dicente:

F 4

Do-

^l Ioan. 13, v. 14. ^f Ioan. 21, v. 18. ^t Genes. 29, v. 33; & Sal-
 mer. 10. 4. part. 2, tr. 13.

Domine, quid me vis facere ^u? quæ nos verbo in ore & animo perpetuò deceret versare. Verùm eo non contentus Dominus; ut Paullus suam ampliùs subjiceret voluntatem, remisit ipsum ad Ananiam, ut humi haberet patrem & Magistrum spiritualem sicuti legis Doctorem habuerat Gamaliele^m ^x: omnino volens, ut alterius homini subderetur arbitrio, quò tanto minùs obsequeretur proprio. Quà in re ad solatium nostrum licet advertere, non dixisse Dominum: *ibi* (ab Ananiâ) *dicetur tibi*, quid Ego te velim facere; sed, *quid te oporteat facere*. partim propterea, quòd DEVS aliud non velit, quàm quod factu nobis necessarium & utile est: partim, quia tametsi non loquerentur nobis homines manifestè, uti Dei vicarii, neque ut de ejus voluntate certi; alienam tamen voluntatem, ejus etiam, quò noster Superior non sit, exsequi malle conueniat, quàm propriam; quæ postremum immo, ut rectiùs loquar, nullum apud nos locum debet obtinere.

Sanctos, qui posterioribus seculis Apostolicis

^u Act. 9, v. 6. ^x Act. 22, v. 3. ^y Act. 9, v. 7.

Stolici spiritûs exempla renovârunt, hac quoque re mirificè excelluisse deprehendimus. Sancta Theresia de IESV, admirabili & novo se voto obstrinxit, nihil faciendi, nisi quod undequaue divinæ congrueret voluntati; quin etiam promisit, se non grata modò, sed quæ DEO gratiora crederet, semper effecturam^z, nullâ in re suæ obsequi cupiens voluntati. atque in historiâ Vitæ suæ, *Videtur mihi, ait, honorem meum consistere in eo, quòd Dominus noster laudetur; & reliqua omnia parvi pendo. Ipse enim conscius est, quòd nec honorem, nec vitam, nec gloriam, nec bonum aliquod corporis vel animæ volo, nec desidero, nisi DEI Omnipotentis gloriam* ^{aa}. id quod ita faciebat ex animo, eâque detestatione voluntatis & gustûs proprii; ut cùm aliquando cibum quemdam sumeret, suo iudicio aliquantò sapidior, eum repenti, tamquam si fel gustâisset, exspuerit; rogataque, cur eo cibo bene condito non vesceretur? responderit; se oblectationem, quam ex prædicti cibi sumtione percipiebat, non fuisse

F 5

fuisse

^z Io. à IESV Mariâ Vitæ l. 4, c. 7; Ribera l. 4, c. 10.

^{aa} Acta Canonizationis S. Theresie, Relat. 2, art. 55 & Ribera ejus Vitæ lib. 4, cap. 26, pag. 424.

fuisse aufam, buccellam illam deglutire. ^{bb} Simillimum priori votum concepit Venerabilis Virgo Domina Ludouica de Carvajal; illud semper in rebus omnibus exsequendi, quod perfectius, divinæque Majestatis oculis acceptius futurum crederet. Istud ipsum votum ferventissimus Pater Jacobus de Saura, vir Apostolicus è Societate nostrâ, suo, quem è cordis viciniâ eduxerat, sanguine signavit; confirmavitque, istud adjiciendo, facturum se non tantum, quod perfectissimum sit, divinæque voluntati maximè conforme; sed facturum insuper, quantum posset, quidquid in quocumque majoris perfectionis opere summum magisque eximium agnosceret.

Novi equidem aliam præterea religiosam sanctamque Animam, quæ ex abnegatione propriæ, & divinæ voluntatis implementatione, tam ingentem percipiebat delectationem; ut seriò optaret, quotiescumque vel oculos aperiret aut clauderet, vel digitum membrumve aliud moveret, omnia illa
&

^{bb} Relatione eâdem, art. 10.

& singula ex singulari DEI præcepto & imperio facere liceret. Societatis nostræ parēti Sancto Ignatio, non sufficiebat, quærere tantum in rebus omnibus, quod perfectissimum esset, & ad maiorem DEI pertineret gloriam; neque exsequi dumtaxat voluntatem sui Conditoris; sed quod divinæ ejus Majestati maximè ex omnibus probaretur^{cc}. Non sufficiebat illi similiter, nullâ in re propriæ morem gerere voluntati; verum quærebat ubique illud, quod eidem maximè aduersaretur: adeò ut diceret; duarum sibi rerum optione propositâ, quarum utraque æquè DEO grata, æquè in ejus gloriam redundaret, eam se certò electurum, quæ laboris plus molestiæque haberet; non modò ut DEI faceret voluntatem, sed ut nefaceret suam^{dd}. atque ita, ut integrius propriam subjugaret vinceretque voluntatem, plurâque toleraret, & majoribus appetere injuriis; pro stulto se quandoque gerere non dubitavit.

F 6

S.Par-

^{cc} Biderm. Vita lib. 2, cap. 3, num. 11. ^{dd} Ribaden. Vita S. Ignatii l. 5, cap. 2; Histor. Societ. IESV, To. 1, lib. 16, num. 102; & ipse in Exam. c. 4, §. 44, atque alibi sæpe.

S. Pardulphus eidem divinæ voluntati tantoperè acquiescebat, ut cæcus factus, incredibili gaudio perfunderetur, eosque qui sui miseratione tangebantur, ipse solaretur, & cæcis omnibus ad se venientibus visum restitueret; se verò ipsum curare, aut id beneficii à Deo poscere recusaret. quo exercitio, omni voluntate propriâ abdicatâ divinam complectendi, ad sublimem admodum perfectionis ipse gradum conscendit. ee

Sanctæ deinde Gertrudi aspectabilem aliquando se præbens ejus Sponsus, benignissimus IESVS; Hâc quidem manu, agebat, sanitatem fero, istâ morbum: elige, filia, utrum placet. Hic Virgo religiosissima, singulari accensa pro Christo patiendi desiderio, propriæque voluntati infensissima, precatis in crucem ad præcordia manibus, & in genua procumbens; Domine, inquit, ego toto corde desidero, ut non meam voluntatem respicias, sed tuum beneplacitum in omnibus perficias. ideo ego ad utrumque parata, neutrum eligo.

ee Vide Radari Viridarium parte 3. cap. 3. quod est de cæcis Sanctis.

ligo. Tuum est, mi Domine, dignoscere, utrum hoc an illud mihi relinquant. Quod responsum castissimo ejus Sponso ita placuit, ut diceret: *Qui vult ut ad ipsum liberè veniam, debet mihi clavem propriæ voluntatis resignare, nec eam à me umquam repetere.* His Gertrudis edocta, precatiunculam fecit conceptissimis his verbis: *Non mea; sed tua voluntas fiat, mi amantissime IESV,* eamque trecentis sexaginta vicibus perrexit repetere: quâ in re dici vix potest quantum cælestium meruerit gratiarum. ff

Neque illud omittendum de Beato Francisco Borgia; cujus cum arbitrio vitam & mortem Conjugis permetteret DEVS, ille factæ sibi secundum voluntatem suam eligendi libertati humillimè renuntians, Domine DEVS, inquit, *unde hoc mihi, ut arbitratui committas meo, quod in tuâ solius est potestate? Mea permagni refert, tuam sequi in omnibus voluntatem. Quis enim rectius novit, quid è remeâ sit, quàm Tu, mi DEVS? Tua itaque voluntas fiat: nec de uxore solùm, sed de liberis etiam,*

F 7

deque

ff Sancta ipsa lib. 4 Insinuationum divina pietatis cap. 23
& 31; & ex eâ Blosius Monil. spirit. cap. 11, & Drexel. He-
liotrop. l. 4, c. 1, & alii.

déque me-ipso statuas, rogo, quidquid Tibi placuerit: fiat Voluntas Tua! ¶

Quantùm porrò, qui hoc Exercitium amplectuntur, merita sua augeant; luculenter certè ostendit ea narratio, quæ extat apud Cæsarium, de Monacho illo Cisterciensi, qui multis magnisque clarebat miraculis; cùm tamen nihil in eo singulare & eximium præ Religiosis ceteris notaretur, nam vestes ejus solummodo tactæ, valetudinem multis restituebant; & cùm sociorum aliquis ejus se cingulo cingeret, habitumve indueret, quamprimùm sanabatur. Cœnobiarcha ubi advertit tantùm illum apud DEVM posse, vitamque nihilo secius agere pro more ceterorum in Cœnobiis, vehementer id admiratus, se vocatum hunc subditum suum his ipsis verbis compellavit: *Dic mihi, fili mi, quæ est causa tantorum miraculorum? Respondit ille, Nescio Domine: non plus ceteris meis fratribus oro, non plus vigilo, non plus jejuno, non plus laboro; sed unum scio, quod me non potest extollere prosperitas, neque frangere adversitas, sive de personâ meâ sit, sive aliorum.*

Cùm

Cùm porrò instaret Antistes rogando: Quis tibi nuper sensus erat, an non unà nobiscum acerbè ferebas, cùm Nobilis iste villam nostram incendit? *Non*, ajebat Cœnobita; *totum enim DEO commisi: si modicum habeo, cum gratiarum actione accipio; si multum, iterum gratias ago.* Tum verò clarè agnovit Abbas, eam medendi facultatem ab amore DEI, admirabilique rerum humanarum contemptu existere; cùm in rebus ille omnibus cum divinâ voluntate planissimè consentiret. ^{hh}

Ad institutionem quoque nostram, ac ut omnia purâ rectâque intentione faciamus, magnoperè faciet id quod duobus evenisse narrant Anachoretis, qui in eremo, magnâ concordîâ, nec minore profectu unà vivebant. Invidit illis Cacodæmon has vitæ sanctæ divitias; & seniori, Angeli habitum mentitus, se stitit, DEI, scilicet, nomine jussus, ut ajebat, significare, commilitonem ejus æternis jam flammis destinatum: ideóque, quantumcumque bene age-

^{hh} *Cæsar. lib. 10 de miris, cap. 6, & Drexel. Heliotrop. lib. 3, cap. 1, §. 2, more suo.*

ageret, & laboribus asperitatibusque variis corpus divexaret, frustra ea esse omnia. Cohorruit ad hanc vocem senex, multisque deinde diebus nuntii istius recordatione gravissimè angebatur. Observavit hoc tandem socius; neque precibus importunis fatigare senem desit, dum ille, Ipse tu, respondit, hujus meæ tristitiæ & mœroris causæ es. significatum enim mihi à DEO est, te damnandum, omnibusque quæ agis, quæque pateris nihil proficere, & nequicquam pro cælo laborare. Tum verò Juvenis, singulari alacritate; O mi Pater, ait, hoc te non turbet neque affligat: ad hoc temporis DEO servivi, non ut mercenarius pro cælo, sed ut filius ex debito; quia ipse summum bonum est, cui ego me totum debeo, quicquid demum ille in me statuatur. Erectus est hoc responso in spem senex, multoque recreatus amplius, cum non diù post ex vero Angelo didicit: impostoris ea fuisse Diaboli mendacia; Sodalem suum æternis præmiis à DEO destinatum esse; illiusque præclarum hoc facinus, generosam indolem, sinceramque in divino obsequio mentem, & cum
divi-

divinâ voluntate egregiam consensionem, plurimum apud DEVM promeruisse, eique singularissimè placere. ⁱⁱ

De alio DEI famulo Gerson non dissimilia memorat. Huic corpori suo nihil indulgenti, multumque quotidie temporis in precibus collocanti invidit pariter tot bonorum operum fructum malus Dæmon. quare ut hominem turbaret, atque à virtutis viâ abduceret, molestissimâ de prædestinatione tentatione illum aggressus rogat; cur se inani labore usque eò maceraret affligerétque? neque enim salutem umquam, aut cælum omni labore suo consecuturum. Atqui ego, respondit iste, scire te velim; non me servire DEO ob cælestem gloriam, verum propter ipsum purè; & quia dignus est, ideo ejus me exsequi voluntatem. quibus vix dictis pudefactus dæmon disparuit. ^{kk}

Hoc loco reticere non possum admirabilem illam cum divinâ voluntate conformationem insignis DEI servi, & viri religio-

ⁱⁱ Drexel. Amuss. l. 1, c. 7, §. 6. ^{kk} Roderic. p. 1, tr. 3, c. 13.
Vide Gersonem de consolatione Theologia lib. 1, prosa 3.

giosissimi Gregorii Lopez; de quo literis
 proditur, edoctum à DEO esse, ut loco ora-
 tionis & exercitii de præsentia DEI, hæc so-
 lum verba repeteret: *Fiat voluntas tua, sicut
 in celo, & in terra! Amen. IESVS.* quam illi
 orationem lectionemque tanto studio a-
 moreque complexus est, ut triennium im-
 psum, numquam fatigatus, numquam ob-
 litus (res sanè admiranda!) verba illa apud a-
 nimum suum pronuntiaverit, quoties vigi-
 lantem respirabat spiritumque ducebat: ut omnino
 necessum sit, quia parcissimi somni erat, in-
 numeris id vicibus præstitisse. Susceperat il-
 le Exercitium istud tantâ suâ voluntatis ani-
 mique alacritate, ut sub anni exitum, respi-
 rationes jam non servirent amplius verbo-
 rum illorum refricandæ memoriæ; verum
 ad actus ipsos majori cum intensione & fer-
 vore eliciendos: quos tamen ille non in-
 termitteret umquam; si quando tamen mi-
 nore cum devotione frequentaret, eo-
 dem mox temporis puncto gravissimis à
 Diabolo tentationibus impugnabatur. ad-
 eò quidem, ut dulcia ista verba illi essent
 pro libro, doctrinâ, Magistro, & ar-
 mis,

mis, quibus se aduersus hostes suos defen-
deret, eosque debellaret: & quia vim vir-
tutemque huius Exercitii planè singularem
assécutus erat, experiendóque comproba-
uerat; omnibus illud, quibuscum tractabat,
vehementer solebat commendare.

CAPVT XIII.

*Insignia exempla & sententiæ Ethni-
corum, docentium, quo nos modo divi-
nam voluntatem implere, cùmque eâ
nostram conformare debeamus.*

EXtremo tandem loco exempla aliquot
sententiâsque proponam eorum ho-
minum, qui etsi divinâ fidei luce omnino
caruerunt, neque paucis tenebris obscura-
rum intellectum habuerunt; agnovêre ta-
men, nihil æquius esse, nihil rationi conue-
nientius, nihil excellentius, nihil denique u-
tilius, quàm DEI exsequi voluntatem: ideó-
que ruborem nobis meritò incutiant, eò us-
que nondum progressis, quò ipsi, tametsi
Christianæ disciplinæ legis ignari, ignari
quoque tot obligationum, ob DEVM pro
nobis